

Povídání a malování ateistovo věci křesťanských se týkající. Část 10.

=====

Svatý Prokop je světec ryze domácí, a kdyby se šlo do důsledku, možná i vzdálený příbuzný. Ušetřím tedy starého pána tedy naši hromadné návštěvy, protože těžce pracuje s pluhem a rád si odpočine. Místo toho se s vámi podělím o to, co znám, ale v jeho případě toho navzdory jeho proslulosti, moc není. Ví se, že se narodil v Chotouni u Kouřimi, ale spolehlivě se neví kdy, muselo to být někdy krátce po roce 970. Není divu. Matriky zavedl až tridentský koncil v roce 1563 a první významnější snahy o jejich prosazení na českém a moravském území se objevily a prosadily až v letech 1591 – 1631. Prokop byl zprvu světským knězem, byl dokonce ženatý a měl syna Jimrama. Později se stáhl do ústraní a stal se poustevníkem v Posázaví.

S jeho osobou je spojena pověst o knížeti Oldřichovi, který lovil jelena (v jisté známé básni, za bolševiků uváděné v čítankách bez jména katolického autora, je zmiňována laň). Jelen prchal a hledal útočiště u poustevníka, který ho zachránil. Kníže Oldřich, který se s Prokopem takto dramaticky seznámil, nechal vystavět známý sázavský klášter, jehož byl Prokop opatem. Ten pak byl povýšen na klášter benediktinský, ale praktikovala se zde zhruba 50 let cyrilo-methodějská slovanská liturgie, než byla posléze nahrazena liturgií latinskou. Klášter udržoval v té době (mluvíme o 11. století) styky i se vzdálenými kláštery v Kyjevské Rusi. Ví se, že opat Prokop zemřel v roce 1054. Úcta k němu však byla taková, že i po přechodu kláštera na latinskou liturgii byl papežem prohlášen za svatého. Byla kolem toho spousta tahanic právě kvůli té nelatinské liturgii a ke svatořečení čili kanonizaci došlo až v roce 1204.

Legenda praví, že svatý Prokop zkontroloval i čerty a zapřahal je do pluhu. Lidovým podáním zveličená pověst pak mu přisuzuje vyorání dlouhé Čertovy rokle od Sázavy až k Chotouni, Prokopově zemanskému rodišti. Pluh patří k atributům Prokopovým, občas i čert. Když události třicetileté války vytlačily část mých předků z Kouřimska do sázavských lesů, žil náš rod (a naši vzdálení příbuzní dodnes) na území panství Sázavského kláštera. Dokonce ve druhé polovině sedmnáctého století měl jeden můj praprapra...strýc za kmotra klášterního šafáře. V matričním zápise (českém!) se nacházejí slova „šafář“ a „Šafra“ a nemá tedy toto jméno se šafařstvím nic společného. Naše větve rodu pak sice původní území klášterního panství opustila, ale ono stejně bylo nakonec pohlceno panstvím komornohrádeckým hraběcího rodu Khevenhüllerů a na tomto sjednoceném území dodnes sídlí většina příslušníků našeho rodu.

Prokop je jedním ze zemských českých patronů, a jeho jméno nese spousta kostelů i zeměpisných prvků.

=====

(Malá odbočka: kdo sledoval nedávný seriál o Marii Terezii, ví, že maršál Khevenhüller se významně podílel na udržení Čech v rukách královny Marie Terezie proti bavorsko-sasko-francouzské okupaci Prahy, což je kapitola pro českou šlechtu natolik ostudná, že se o ní ve školním dějepisu nedozvíte vůbec nic. Měšťanstvo a venkov na tom pak ale díky své věrnosti mladé panovnici dost hodně vydělaly.)

=====

Protože jsem ateista, nadpřirozenými bytostmi typu „čert“ či „anděl“ obrázky historických světců nezatažuji.

(Pokračování někdy příště, bude-li k tomu pokračovat jistá lichotivá náklonnost ze strany publika.)

